

Tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta 5

Kokous 1/2022

Pöytäkirja

Aika 1.9.2022, klo 12:30-14:33
Paikka Etäkokous, Microsoft Teams
Jakelu Tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta 5

Jäsenet ja (varajäsenet) **läsnäolleet tummennetulla**
Olli Ruoho, puheenjohtaja, Eläinten terveys ETT ry
Ilkka Pohjamo, varapuheenjohtaja, Valio Oy

Leena Suojala, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry
(**Marjukka Mattio**, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry)

Jonas Laxåback, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC r.f.
(**Johanna Korpela**, Suomen Turkeläinten Kasvattajain Liitto ry)

Päivi Soppela, Lapin yliopisto
(**Pauliina Rautio**, Oulun yliopisto)

Jarkko Niemi, Luonnonvarakeskus
(Matti Pastell, Luonnonvarakeskus)

Anna Valros, Helsingin yliopisto
(Jarmo Valaja, Helsingin yliopisto)

Elisa Aaltola, Turun yliopisto
(**Jenna Aarnio**, Turun yliopisto)

Taina Mikkonen, Ruokavirasto
(Timo Keskinen, Ruokavirasto)

Minna Lemettinen, Länsi- ja Sisä-Suomen Aluehallintovirasto
(**Laura Haltia**, Etelä-Suomen Aluehallintovirasto)

Heidi Kivekäs, Animalia ry
(**Tiina Ollila**, Animalia ry)

Kati White, SEY Suomen Eläinsuojeluyhdistysten liitto ry
(Maria Lindqvist, SEY Suomen Eläinsuojeluyhdistysten liitto ry)

Jaana Kiljunen, ProAgria Keskusten Liitto ry
(**Essi Wallenius**, Armenta Benessi)

Tuomas Herva, A-tuottajat
(Ina Toppari, Eläinten terveys ETT ry)

Sari Ristaniemi, SOK
(Matti Kalervo, Kesko Oyj)

Timo Niemi, Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry
(Tiina Vyyryläinen, Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry)

Susanna Ahlström, pysyvä asiantuntija, Maa- ja metsätalousministeriö
Saara Kupsala, pysyvä asiantuntija, eläinsuojeluasiamies
Satu Raussi, sihteeri, Eläinten hyvinvointikeskus EHK, Luonnonvarakeskus

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12:32.

2. Kokouksen järjestäytyminen

Käytiin läsnä olevien neuvottelukunnan jäsenten esittäytymiskierros.

3. Neuvottelukunnan asetuksenmukaiset (330/2009) tehtävät

Käytiin läpi neuvottelukunnan asetuksenmukaiset tehtävät.

Puheenjohtaja esitteli myös edellisen neuvottelukunnan kokouksessaan 3.2.2022 hyväksymät neuvottelukunnan lausuntojen hyvät toimintatavat ([pöytäkirja, kohta 5](#)).

4. Ajankohtaista maa- ja metsätalousministeriöstä, *Susanna Ahlström*

Eduskunta alkaa tämän hetken tiedon mukaan käsitellä hallituksen esitystä eläinten hyvinvointilaiksi viikolla 38. Kyseisen viikon torstaina 22.9. on valtioneuvoston yleisistunto, jolloin maa- ja metsätalousministeriö tiedottaa lakiluonnoksen sisällöstä. Asiasta tulee pelkkä tiedote tai tiedotteen lisäksi myös tiedotustilaisuus.

Suomi aikoo uudella eläinten hyvinvointilailla kieltää yksiselitteisesti eläinten tainnuttamatta teurastuksen, minkä johdosta maa- ja metsätalousministeriöön tulee viikoittain asiaa vastustavia kansainvälisiä yhteydenottoja. EU tuomioistuin on todennut, että tainnuttamatta teurastus voidaan kansallisesti kieltää. Asiasta on valitettu Euroopan ihmisoikeustuomioistuimeen, jossa asia tullaan käsittelemään.

Kysyttiin, koska munintakanojen emoja koskeva valtioneuvoston asetuksen muutos käsitellään. Vastattiin, että hallituksen näkemuseroista johtuen asiaa ei ole viety eteenpäin. Kysyttiin, miksi vasikoiden alle 100 km kuljetusten vähimmäiskärrä asetettiin 10 päivään eikä kolmeen viikkoon. Vastattiin, että asetuksenantovaltuus tulee eläinkuljetuslaista, jossa asia on rajattu vasikan navan paranemiseen, mikä ei vie kolmea viikkoa.

5. Ajankohtaista eläinsuojeluasiamieheltä, *Saara Kupsala*

Eläinsuojeluasiamies kertoi Euroopan eläinten hyvinvoinnin neuvottelukuntien foorumin alkukesän kokouksesta. Kokouksessa käsitellyistä asioista löytyy [raportti](#) eläinsuojeluasiamiehen blogissa.

Eläinsuojeluasiamies on Eläinten hyvinvointikeskuksen kanssa laatinut poliittisille päättäjille suunnatut eläinten hyvinvoinnin parantamisen tavoitteet ensi vuoden eduskuntavaaleja varten.

Luonnonvaraisten eläinten hyvinvointiasiat ovat olleet viime aikoina esillä. Metsästysrautojen totaalikieltoa ajava kansalaisaloite tulee maa- ja metsätalousvaliokunnan käsittelyyn. Eläinsuojeluasiamiestä kuullaan asiassa.

6. Neuvottelukunnan toimintasuunnitelma

Käytiin läpi edellisen tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunnan perinnöksi jättämät teemat käsiteltävistä asioista ([pöytäkirja 2.6.2022, kohta 8](#)). Listaa pidettiin hyvänä. Ainoastaan aiheita ”Ratkaisuja

eläintuotannon käytännön hyvinvointiongelmien ja puuttuminen rajoitteisiin, jotka ovat hyvinvoinnin parantamisen tiellä” ei ehdotettu sellaisenaan toimintasuunnitelmaan, sillä tätä pohditaan jokaisen teeman yhteydessä.

Neuvottelukunnan toimintasuunnitelmaksi ehdotettiin keskustelun perusteella seuraavia teemoja (kannatusjärjestyksessä):

- 1) Broilerien hyvinvointi (5 mainintaa)
- 2) Kannustimia eläinten hyvinvoinnin parantamiseksi ja olemassa olevien esteiden poistamiseksi (3 mainintaa)
- 3) Hiilidioksiditainnutus eri eläinlajeilla, erityisesti kasvatetuilla kaloilla ja sioilla (3 mainintaa)
- 4) Turkiseläinten hyvinvointi ja tarvittaessa kannanotto uudistettavaan turkiseläinten suojelun asetukseen (2 mainintaa)
- 5) Munijakanojen hyvinvointi. Kanojen rintalastamurtumat ja tilanne Suomen osalta (2 mainintaa)
- 6) Liikkumisen estävät rakenteet ja keskustelu siitä, miten Suomi valmistautuu EU laajuiseen häkkikieltoon (2 mainintaa)
- 7) Kasvatettujen kirjolohien hyvinvointi (2 mainintaa)
- 8) Eläinten hyvinvointimerkintä (2 mainintaa)
- 9) Sosiaalisten eläinlajien yksilökasvatus, esimerkiksi vasikoiden yksilökarsinat (1 maininta)
- 10) Luonnonvaraisten eläinten tarhaus lihantuotannon vuoksi (1 maininta)
- 11) Porojen lisäruokinta ja sen tukeminen ilmastonmuutoksen aiheuttamissa ongelmatilanteissa (1 maininta)
- 12) Tarhamehiläisten ja kasvintuotannossa pölyttäjinä käytettävien kimalaisten hyvinvointi (1 maininta)
- 13) Eläinlajikohtaisten asetusuudistusten seuraaminen ja tarvittaessa kannan ottaminen niihin (1 maininta)

Neuvottelukunta pyrkii saamaan käsittelemiinsä eläinten hyvinvointiongelmien aktiivisesti lopputulemia ja ratkaisuja. Neuvottelukunnan eläinten hyvinvointia edistävän toiminnan tulee olla tavoitteellista ja edistää yhteiskunnallista keskustelua eläinten hyvinvoinnista. Ehdotettiin, että priorisoitaisiin niitä aiheita, jotka ovat merkittäviä eläinten hyvinvoinnille, ja, joihin pystytään tällä kokoonpanolla vaikuttamaan. Toivottiin, että ei jättäydytä vertailemaan nykyisiä eläinten pidon tapoja, vaan pyritään pääsemään eläinten hyvinvoinnin ongelmista kokonaan eroon. Toivottiin, että toimintaperiaatteeksi otettaisiin käsiteltävän eläinten hyvinvoinnin epäkohdan selkeä kuvaaminen sekä selkeä ehdotus ongelman ratkaisemiseksi. Ehdotettiin, että toimintasuunnitelmassa olisi a- ja b-lista, jossa a-listalla olisivat kiireisimmät asiat ja b- listalla vähemmän kiireiset.

Sovittiin, että edellisen neuvottelukunnan laatimat neuvottelukunnan lausuntojen hyvät toimintatavat liitetään uuteen toimintasuunnitelmaan.

7. Muut asiat

Neuvottelukuntalaisille oli lähetetty etukäteen viesti ja huoli siitä, että mikäli sellaisesta nautojen hyvinvointikorvauksen toimenpiteestä tulee kovin suosittu tuottajien keskuudessa, jossa eläimille annetaan lisää tilaa, voi asiasta seurata se, etteivät maitotilat saa kaikkia välitykseen meneviä vasikoita tilaltaan eteenpäin, koska kasvatuspaikat väljempien tilavaatimusten myötä vähenevät arviolta 20 %. Maitotiloilla ei monesti ole tilaa pitää ylimääräisiä vasikoita, ja vasikoiden ruuhkautuminen maitotilalle voi aiheuttaa vasikoiden hyvinvoinnin heikkenemisen.

EU komissio on juuri hyväksynyt Suomen uuden CAP suunnitelman ja se astuu voimaan vuoden 2023 alussa. Se sisältää muun muassa uuden eläinten hyvinvointikorvauksen. Päätettiin pyytää seuraavaan neuvottelukunnan kokoukseen lyhyt katsaus tulevista eläinten hyvinvointikorvauksen toimenpiteistä. Sihteeriksi kysyttiin asiiantuntijoiksi Timo Keskisen Ruokavirastosta ja Eeva Loikkasen Maa- ja metsätalousministeriöstä.

Kysyttiin, onko tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunnalla tabu aiheita, joita neuvottelukunnassa ei käsitellä. Esimerkiksi voiko kokouksessa esittää jonkin tuotantoeläinlajin pitomuodon ongelmallisuutta ja puhua jonkin tuotantomuodon lopettamisesta. Puheenjohtaja totesi, että kaikista eläinten hyvinvoinnin asioista voi kokouksessa puhua. Toivottiin, että neuvottelukunnassa käsiteltävissä asioissa aina priorisoidaan eläinten hyvinvointi. Todettiin, että neuvottelukunnan lausuntojen hyvien toimintatapojen mukaan lausunnoissa ei enää tarvita täyttä yksimielisyyttä, vaan niihin voi jättää eriävän mielipiteen. Tämä mahdollistaa, ettei lausunnoissa tarvitse aina mennä pienimmän yhteisen nimittäjän mukaan.

Tiedotettiin, että EFSA on vastikään julkaissut laajan [Welfare of pigs on farm](#) scientific opinion -raportin. EFSA:ta odotetaan vastaavia raportteja muistakin tuotantoeläinlajeista lähitulevaisuudessa. EFSA:n raporttien loppupäätelmät ja suositukset on hyvä saada neuvottelukunnan tietoon, etenkin kansallisia eläinten hyvinvoinnin lajikohtaisia valtioneuvoston asetuksia uudistettaessa.

Harkitaan, että neuvottelukunnalle lähetettyjä tuotantoeläinten hyvinvointiin liittyviä dokumentteja säilytettäisiin neuvottelukunnalle perustettavalla Microsoft Teams alustalla. Toisaalta koettiin, että sihteerin dokumentteihin linkin sisältämä sähköposti on riittävä.

8. Seuraavien kokousten ajankohta ja seuraavan kokouksen asialista

Seuraava kokous pidetään **perjantaina 25.11.2022 klo 12:30-15:30**. Kokouksessa käsitellään ja hyväksytään neuvottelukunnan toimintasuunnitelma sekä priorisoidaan keväällä 2023 käsiteltävät asiat. Lisäksi pyydetään asiantuntijoita, Eeva Loikkanen Maa- ja metsätalousministeriöstä ja Timo Keskinen Ruokavirastosta, kertomaan uusista eläinten hyvinvointikorvauksen toimenpiteistä.

Kevään 2023 kokouspäivät ovat torstaisin klo 12:30-15:30:

- 1) 2.2.
- 2) 23.3.
- 3) 1.6.

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14:32.

25.11.2022

Olli Ruoho
puheenjohtaja

Satu Raussi
sihteeri